

Tweeden dagh-vaerd brief gesonden aenden student van Padua anders ghenoumt Jacob a Waessenaer . : eens-deels: op dat hy zijn beloften maintineere, ten anderen: op dat hy bewijse het gene van hem geschreven is, tegen den nieuwen stel-regel van Johan Stampioen de Jonghe

<https://hdl.handle.net/1874/22019>

Tweeden

D A G H - V A E R D

B R I E F

Gefonden aenden

Student van PADUA

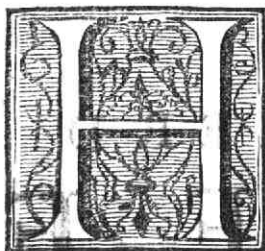
Anders ghenoumt

Jacob A: VVaessenaer,

Eenf-deels: op dat hy zijn beloften main-
tineere.

Ten anderen: op dat hy bevvijse het gene
van hem geschreven is, tegen den nieu-
ven STEL-REGEL van *Johan*
Stampioen de Jonghe.

*Humanum est errare, sed Diabolicum
in peccatis perseverare.*

Et welcke alle beyde noch blijkt aen dé Student van Padua, anders ghenoecht **Jacob A. Waessenaer**. Ick geve hem den naem van Student van Padua, uyt oorfake dat hy hem selfs alsoo den tytel van Student toe Schrijft. Maer in wat gelegentheyth hy my Doctor & noumet, daer sal nae desen met meerder recht af-gehandelt worden; doch eerstelick soo sal ick verclaren, met het alder slechste Mathematisch bewijs, dat niet de Professoren allen, maer oock de alderminste die maer een weynich in het eerste bouck Euclidis ervaren zijn, genoch sullen kennen verstaen, dat het genen den Student van Padua soo heftich Schrijft teghen den Nieuwen Stel-Regel van Iohan Stampioen, alles maer rechte beufelinghen en sijn, daer van ick hem wel gewent hadde te waerschouwen, maer om dat den selfden Waessenaer hoe langher hoe hart-neckigher in sijn sonden blijft. Soo is: dat ick oock begere de saecke ten Principaelste tellaeten komen, dat is dat alles met goede ordre in het openbaer Passere, gelyck hy oock selver wil: Maer verexcuseert hem noch, als datter geen Gelt en leydt, daer nochtans eer dat den bestemden tijt verstreken was, zijnde den 5 November 1639 Nieuwen Stijl, 600 ponden in specie tot 40 grooten het stuck, te weten.

	gl:	st:	pen:
160 Rijxdaelders tot 50 stuyvers het Stuk ..	400	0	0
63 $\frac{1}{2}$ Duccatons tot 3 gl 3 st	200	0	8

<i>Somma.</i>	600	0	8
	Ghelegghen		

Geleghen heeft in handen vanden E. Heer Nicolaus Dedel Rector Magnificus vande Vniversiteyt tot Leyden, als blijkt met dese Acte hier achter by gevoght. daeromme soo bevele ick u Waeffenaer, dat ghy niet en sijt gelyck Iudas die oock wel voor den arme sprack: Maer voldoet nu u beloften. ende stelt inde handen vanden selfden Professor Magnificus oock soo veel. Ick verwacht blyck daer van te sien den 14 Novemb. 1639 Nieuwen Stijl ten uytersten, ofte eerder indient u Mogelyck is. hoe vaerdiger dat ghy sulckx doet, hoe dat oock den armen meerder profijts sal ghenieten als ghy het wint; maer ter contrarie uytvalende soo en behouftmen op de hoecken vander straeten geen trompetten daerom te laten blasen. Ende wanneer ick daer van blyck sal gesien hebben, soo en sal ick oock geen uytstel nemen omme de saecke te verhandelen, niet in het heymelick, ofte in t duyfter, gelyck die altyts gewoon sijn, die vanden lichte gansch geen deel hebben. Maer sal de punten ofte het punt, d' een voor, ende d' ander naer openbaeren, doch het alder gewichtigste eerst, alwaer mijn Nieuwen Stel-Regel soo mede becladt wordt, ende dat in het publyck voor alle de Weerelt op de Academie tot Leyden; Ia dat noch meer is, ick sal het yder een bekent maecken, ofte doen bekent maecken met placcaten, datmen op soo danighen tijt publyckelyck van dus danighen saecke sal handelen. Zijt ghy Waeffenaer, nu een man met eeren als ghy u selfs toe geschreven hebt in u wen excuys brief. Voldoet maer u beloften. Ick sal bly en

TYNDE
Johan Stampioen de Jonge

COPIE

Ick onder geschreven Nicolaus Dedel Rector Magnificus vande Vniversiteyt tot Leyden, bekenne ontfanghen te hebben uyt handen van Iohan Stampioen de Jonge de somme van 600 Gulde 8 penninghe daer van de spetie

is. 160 Rijxdaelders tot 50 stuyn: 400...0...0...

63 $\frac{1}{2}$ Duccatons tot 3 gl: 3: st: 200... 0..8..

beloepende te saemen 600 guld: 8 penn: als boven. Zijnde de penninghen daer van mentie gemaect wordt inde acte die gepasseert is den 20 Octobris 1639. by Iacob Ianssen verwey Notarius, ende Secretarius vande Vnyversiteyt tot Leyden, ende by my onder geschreve noch in bewaeringhe zijnde actum desen 5 November 1639 Nieuwen Stijl.

was ondertceekent

N. Dedel.

Des tweeden dachvaerd-briefs

EYNDE.

A N T V V O O R D E
I A C O B I à W A E S S E N A E R,
Op den

Dagh-vaerd-Brief van *Ian Stampioen de Jonge*.

WEynich dagen geleden, is door den Druck bekent
gemaect, seecker Boecxken, vervatende eenighe
Aenmerckingen op den *Nieuwen Stel-Regel* van
Ian Stampioen de Jonge, onlanghs door hem uytghegheven.
Waer in mijne voornaemste Oogh-mercken sijn geweest,
de onnutheyt ende valscheyt vanden selven Regel aen
te wijzen, om datmen sich daer voor soude connen wach-
ten; ende mijn selven te verdedigen, voor so vele ick door
den selven Stampioen in sijne geschriften t'onrecht worde
gelaftert ende beschuldicht: daer by ick ghenoech meyne
gedaen te hebben, aen de gene die de moeyte sullen gelie-
ven te nemen, van 't selve Traetaetje te doorleesen.

Ende soo dadelijck wort my ter handt gestelt een see-
cker ghedruckt Papier, houdende voor Tytel *Dagh-vaerd-
Brief aenden Student van Padua*, anders genaemt *Iacob à Wasse-
naer*, dat niet gedacht kan worden van yemant te komen,
als van *Doctor Archiforbuss*, anders genaemt *Ian Stampioen de
Jonge*, die op den Student te onvrede is, om dat hy sijne
Quacksalvers practijcquen ontdeekt heeft; ghelijck oock
uyt den Inhoudt bleeck, dat den selven was afghesonden
door den *E. Heere Iohan Stampioen de Jonge*, *Mathematicus*,
woonende in 's Gravenhage. Waer mede hy verklaert ge-
leyt te hebben in handen van den Heer Nicolaes Dedel,
Professor Juris, ende Magnificus Rector der Univerfiteyt
van Leyden, de somme van 600. ponden tot 40. gr. het
stuk. Ende 't selve Papier verder deursiende, bevinde daer
noch by gevoecht seeckere Acte, waer by *Stampioen voor-*

A

noemt

noemt verklaert te fullen fourneren ende opbrengghen de voornoemde somme, des vermaent sijnde, gelijk breedet te sien is uyt sijnen Dagh-vaert-Brief hier achter gevoecht. Ende alhoewel desen Brief niet nieuws mede en brenghet, ende dat de oude treecken van onsen Doctoor *Archiforbus* genoegh bekennt sijn ghemaectt, om sich daer niet aen te vergapen, soo hebbe ick doch den selven met dese weynige regulen willen beantwoorden, om dat hy mijn stilswijgen t'sijnen voordeele niet en soude duyden.

Het heeft nu tot verscheyden reyfen gebleecken, dat *I. Stampioen*, met weddingen gefocht heeft vast te maken, eenige voorstellen in *Mathesi*, daer hy anders weynich blijcks of bescheyts toe hadde, om den Leser alsoo te doen gelooven, dat hy wel gegront behoorde te sijn, in een saecke daer hy gelt op dorste uytbieden: maer dese weddinghen hebben tot noch toe op schroeven gestaen, ende alsmen hem sijn ongelijk aenge wesen hadde, soudemen niet als kibbelinge gewonnen hebben; want hy sich van de selve alleenlijck gefocht heeft te dienen, om met eenigen schijn van verseeckertheyt sijne onwetentheyte te vermommen. Daerom hebbe ick hem wel willen waerfchouwen in't voornoemde *Tractaetje* dat hy hem voortaan met soodanighe *Wijse* van pocchen niet en behoorde te behelpen, ende indien hy wilde wedden, dat ick soodanighen generalen *Regel*, daer hy my een vereeringe van 100. *Rijcksdaelders* voor beloofst hadde, niet en wiste, ofte yet anders van 'tgeen ick in't voornoemde *Boeccken* geschreven hebbe, niet en konde doen of bewijfen, dat hy sijn gelt eerst moeste stellen in handen van een *Professor Matheseos* van *Leyden*, of eenige andere *Academie* van dit Landt, het welke soude sijn tot profijt vanden *Armen* indien ick het wonne, ende ick soude oock soo veel setten inde selve handen, tot sijn profijt indien ick het verloore; maer soo lange als hy gelt beloofde sonder uyt te geven, soudemen dat reeckenen by sijne andere ydele beloften,

lofien, ende *fijn pocchen belacchen*. Mijⁿ voornemen niet *fijn-*
de, hem door dese woorden tot wedden te beroepen,
maer den wech af te *fnijden*, van hem voortaan met *foo-*
danige blaauwe uytvluchten te behelpen, ende tot een
reeden-matich antwoord te brengen, hem wijs ghenoech
achtende geen gelt te sullen wagen, daer hy in *fijn eyghen*
gewisse overtuycht *fijn*de, 'tselfe met oneere soude moe-
ten verliefen. Maer wat heeft onsen *Doëtor Archiforbuis* we-
der bedacht. Om *fijne* courage te toonen, ende dat hy het
niet lichtelijck gewonnen gaf, al hadt hy ongelijck, heeft
hy met *stijve* kaken aen *verscheyde* perfoonen gheseyt,
dat mijn Boecxken niet in en hadde als grove dwalingen,
die hem licht souden vallen te wederleggen, ende dat hy
alreede 600. ponden hadde ghestelt in handen van den
Heer Rector Magnificus, om daer op tegens my te wed-
den, gelijk hy 'tselfe in *siine* Dagh-vaerd-Brief mede be-
vesticht: ende door de Acte in den selven Brief inghe-
voecht, blijkt klaerlijck dat sulcx niet en is geschiet, ende
dat hy het oock niet van *sinne* is te doen. Wie en soude
dese gril niet mercken, ende wie en *fiet* niet dat aen on-
sen *Doëtor Archiforbuis* den Quack-salver uyt de mouw
hanght. Indien hy geene omweegen en *sichte*, maer dat
hem de weddinghe ernst ware, hy en soude niet beloof-
 hebben 600. ponden te fourneeren, des vermaent *fijn*de,
daer hy *duysent* uytvluchten op soude kunnen vinden;
maer hy soude 'tselfe gelt in specie aen den Heer Rector
Magnificus hebben in handen gestelt. Doch daer en wi-
ste hy geen voordeel by; ende *fijne* meyninge was alleen
om door dese toegemaecte weddinghe sonder gelt te
schieten, indien ick daer op niet en *verscheene*, ghelijck
hy wel vastelijck heeft kunnen dencken, (want behalven
dat hy noch van geen gelt en is gescheyden, *foo* en heeft
hy noch plaetse, noch perfoonen genoemd, daer voor wy

te verschijnen hadden; noch op wat poincten hy wilde wedden,) sich aldan te beroemen, dat hy my gedachvaert hadde, ende dat ick mijn selven te swack bevindende om mijne saecke tegens hem staende te houden, niet en hadde durven te voorschijn komen. Soo wil ick dan I. Stampioen mit desen andermael vermaent hebben, dat hy voortaan aflate sich met dese oude treecken, die haer mom-aensicht al quijt sijn, te behelpen; ende indien hy niet sonder wedden mijne gheschriften begeert te beantwoorden, gelijk sulcx wel ruym het voordeelijckste voor hem ware, dat hy dan sijn geldt stelle in handen van den Heer Rector Magnificus; daer by voegende in Drucke, op dat het aen yder een bekent mach worden, voor wat Rechters, ende op wat poincten specificè hy begeert te wedden, ende deselve betamelijck ende van genoegsaamen gevolge bevindende, sal ick van mijnder sijde betrachten tgeen ick in't voortz. Boecxken gefeydt hebbe. Want indien hy maer int generael begeert beweesen te hebben, datter verscheyden grove ende plumpe fouten sijn in sijnen Stel-Regel, ende andere sijne Schriften, (gelijck uyt sijnen Dagh-vaert-Brief te verstaen is) 't selve blijkt alreede soo klaerlijck in mijne Aenmerckinghen, dat niemant die deselve sal ghelieven te leesen, daer en soude kunnen twijffelen; soo dat hy sijn gelt maer soude hebben uyt te legghen, ende het ware soo veel voor den Armen gewonnen. Ende mijne meyninge en is geensins in bysondere t'samenspraecke, ofte mondelinge conferentie met hem te treden, ofte ergens te verschijnen, daer hy my soude mogen dagh-vaerden, om hem alle gelegentheyte te benemen, van sich te kunnen beroemen gewonnen te hebben, daer hy voor eenige weynighe maer van soude overtuycht sijn, (want wat en heeftmen niet te verwachten, van een man die soo weynighe swaricheyt macckt van de

de waerheyt aen een sijde te setten, wanneerse hem in de wege is,) Maer ick ben gefint niet anders als in't openbaer met hem te handelen, op dat sijne dwalingen aenden dach komen, ende aen yder een bekent mogen worden. Daerom soo begeer ick dat hy de poincten waer op hy sal willen wedden, opentlijck late drucken, gelijk ick mede sal doen mijne demonstratien ende bewijfen, die hy dan sal mogen wederleggen soo het hem goetdunckt. Ende uyt 't gene alsoo van wedersijden door den druck openbaer sal sijn gemaectt, sullen de Rechters aldan lichtelijck kunnen oordeelen, ende een goet vonnisse vellen.

Ick sal alleenelick hier noch een woordt by voegen, om den Leser te gemoet te dragen, dat so hy eenige bitterheyt in mijn Boecxken, ofte dit geschrift mochte vinden, het te willen achten voor weerschijn vande galle daer de Schriften van I. Stampioen mede t'samen hangen, ende niet vreemt te vinden, dat hy, die so vele scheltwoorden tegens my ende andere, sonder hem daer oyt reden toe gegeven te hebben, uytgeschooten heeft, eyndelijck een van sijne pijlen door de weer-bot tegens het hoofd krijcht: mijne meyninge niet sijnde yemanden te lasteren, dat eerlijcke luyden niet en betaemt, maer alleenelick de waerheyt bekent te maecken. Vaert wel gunstighe Leser, ende oordeelt heufelijck.

DAGH-VAERD-BRIEF,

Gefonden aenden

Student van P A D U A,

Anders genaemt

IACOB à WAESSENAER.

Eenſdeels; op dat hy zijn beloften maintineert.

Ten anderen; op dat hy bewijft het gene van hem geſchreven is, tegen den nieuwen **STEL-REGEL** van Iohan Stampioen de Jonge.

Gefien hebbende het tractaetgen diens tyt el is aenmerckinge op den Nieuwen Stel-Regel van IOHAN STAMPIOEN de Jonge. Cortelijck vervatende ende uyt-leggende alle het gene te leeren is uyt den Nieuwen Stel-Regel, &c. So hebbe ick het ſelfde Boecxken int alderminſte niet bevonden te accordeeren met den op-geſchreven tyt el: So dat ick in plaetſe van leeringe daer uyt te verachten, in het ſelfde niet gevonden hebbe als de aldergrooſte dwalingen, opgepronckt ſijnde met een mom-aenſicht van Nydicheyt, die aldaer vergeſelſchapt is met haer ſuſter Hoo-vaerdicheyt. Ende aengeſien ghy Waeffenaer in ditto Tractaetgen Folio 46. ſchrijft deſe woorden, te weten:

't Is beter dat ick hem eerst hier waerſchouwe, dat, indien hy wil wedden, dat ick dit, of yet anders van 't gene ick in dit Boecxken geſchreven hebbe niet can doen, of bewiſſen, moet hy ſijn gelt eerst ſetten in handen van een Profeſſor Matheſeos van Leyden, of van eenich ander Academie van dit Landt, het welke ſal weſen tot profijt vanden Armen, indien ick het winne, ende ick ſal oock ſoo veel ſetten inde ſelve handen, tot ſijn profijt, indien ick't verlies, &c.

So hebbe ick STAMPIOEN uyt kracht vande ſelfde, in handen vanden Heer Profeſſor Magnificus geleyt 600. ponden a 40. grooten het ſtuck, als blijkt met deſe neffens gaende. Daeromme ſoo komt ende voldoet u beloften, ick ſal met de hulpe Godes, den vijſden

*vijfden November nieuwen stijl my oock verwoegen ten huysē eer-
selijck van le Mair, ende daer naer ter plaetsē daer ick u Boecxken
voor valschs sal bewijfen. Onder en tusschen soo blyve ick Mevrou-
we de Waerheyt haren vriendt,*

ende onderdanighsten Dienaer

IOHAN STAMPIOEN de IONGE.

C O P I E.

OP huyden den 20. Octobris 1639. Compareerden voor my
Iacob Iansz. Verwey, openbaer ende by den Hove van Hol-
landt geadmitteert Notario, tot Leyden residierende, ende de ge-
tuygen onder genomineert, de E. Heere Iohan Stampioen de Ion-
ge, Mathematicus, woonende in 'sGravenhage, vertoonende se-
ker Tractaetgen, binnen de voorz. Stede, in desen voorz. loopen-
den jare gedruckt by Ian Maire, Geintituleert Iacobi a Wassenae
Aenmerkingen op den nieuwen Stel-Regel van Iohan Stampioen
de Jonge, Cortelijck vervatende, ende uytleggende, alle 'tgene te
leeren is uyt de voorseyde nieuwe Stel-regel, ende alle andere schrif-
ten, door den selven Stampioen tot nu toe uytgegeven. Ende al-
soo in 't selve Tractaetgen pagina 46. bevonden wierden gestelt te
zijn dese woorden, te weten. 'Tis beter dat ick hem eerst waer-
schouwe, dat indien hy wil wedden, dat ick dit, of yet anders, van
'tgene ick in dit boecxken geschreven hebbe, niet can doen, of be-
wijfen, moet hy sijn gelt eerst setten in handen van een Professor
Matheseos van Leyden, of van eenich ander Academie van dit
Landt, het welcke sal wesen tot profijt vanden Armen, indien ick
het winne, ende ick sal oock soo veel setten, inde selve handen tot
sijn profijt, indien ick 'tverlies, &c. Dat hy comparant, (als die
in desen gemeent wort) daeromme by desen beloofde, aen handen
vanden E. Hooghgeleerden Heere D^r. Nicolaus Dedel, Professor
inde Rechten, en Magnificus Rector des Vniversteit binnen Ley-
den voorz. des by sijn E. vermaent sijnde te fourneeren ende op
te brengen, een somme van ses hondert gulden, 'tstuck te 40. groo-
ten, omme aen den armen verstreckt te worden, indien de voorn.
Iacobus à Waessenaer, autheur van 't voorz. Tractaetgen bewijfen
sal, 'tgene hy daerinne tegens hem Comparant sustineren wil, mits
dat

dat deselve à Waeffenaer, of hy in't doen van't voorfz. bewijs man-
queren, ofte in gebreecke blijven mochte, van gelijcken doen fal,
waer onder hy Comperant verbindende was fijn perfoon, ende
generalijcken alle fijne goederen, roerende ende onroerende, je-
genwoordige ende toecomende, gerechticheden, ende inneschul-
den, geene uytgefondert, ten bedwangh ende executie van allen
Rechten ende Rechteren, verfoeckende by my Notaris hier van
gemaectt, ende de voornoemde Heer Magnificus Reëtor ter han-
den gefieldt te worden, acte een ofte meer inder befter forme. Al-
dus gedaen binnen Leyden ten comptoire mijns Notarij ten dage
ende jare als boven, in prefentie van Rens Iacobfz. van Blockhuy-
fen, Schoenmaecker, ende M^r. Lieven Corfz. van Hafevelt, Chi-
rurgijn binnen de voorfz. Stede, als geloof-waerdige getuyghen,
met my Not. ten defen gerequireert, is onderteekent

Johan Stampioen de Jonge.

Rens Iacobfz. van Blockhuyfen.

Lieve Corfz. van Hafevelt, Chirurgijn.

In kenniffe van my *Iacob I. Verwey, Not. subs. 1639.*

Vytgegeven voor copye vande originele minute
onder my Notario berustende, van date ende
geteekent als boven, Ende daer mede (na col-
latie) gelijk-matich bevonden, huyden den
21. Octobris 1639.

By my

Iacob I. Verwey, Notaris subs. 1639.

10

21

E Y N D E.